

Opgave 3 Massatoerisme

Bij deze opgave horen de teksten 3 tot en met 5.

Inleiding

Het internationaal toerisme vormt een toenemend probleem voor steden zoals Amsterdam en Barcelona (tekst 3 en 4). Feestende toeristen verstoren de openbare orde. Door grote hotelketens en particulier verhuur worden de woonkosten onbetaalbaar voor inwoners. En souvenirwinkels en fastfoodketens verdringen traditionele winkels.

In mei 2017 stelde de SP kritische vragen aan het College van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam naar aanleiding van een onderzoek van weekblad De Groene Amsterdammer (tekst 4). Uit dit onderzoek blijkt dat de economische voordelen van het toerisme voor de stad worden overschat, en de kosten juist onderschat.

De gemeente Amsterdam heeft al maatregelen genomen om de problematische gevolgen van massatoerisme tegen te gaan, maar een echte oplossing is nog niet gevonden (tekst 5).

Lees tekst 3.

Bij het beantwoorden van de vraag of een maatschappelijk probleem op de politieke agenda komt, spelen verschillende criteria een rol. Hoe meer criteria op een probleem van toepassing zijn, hoe groter de kans dat het op de politieke agenda komt.

- 2p 11 Noem twee criteria voor politieke agendavorming waaraan het probleem van massatoerisme voldoet. Illustreer elk criterium met een (ander) gegeven uit tekst 3.

Zie de regels 26 tot en met 34 van tekst 3.

De Verenigde Naties hebben 2017 uitgeroepen tot internationaal jaar van duurzaam toerisme. De redenen die hiervoor in de tekst genoemd worden, sluiten aan bij de doelstellingen van de VN.

- 2p 12 Leg uit welke twee VN-doelstellingen te herkennen zijn in de regels 31 tot en met 34 van tekst 3.

Lees tekst 4.

De SP stelde naar aanleiding van het onderzoek door De Groene Amsterdammer kritische vragen aan het college van burgemeester en wethouders. Het college van de gemeente Amsterdam bestond op dat moment uit een coalitie van VVD, D66 en SP.

- 2p 13 Leg uit of het stellen van kritische vragen door de SP-fractie beter bij monisme of bij dualisme past. Betrek in je uitleg een omschrijving van het juiste begrip.

Zie tekst 4.

De kritiek van de SP op het (gebrek aan beleid met betrekking tot) massatoerisme zoals beschreven in tekst 4, is te verklaren vanuit de politieke stroming waartoe de SP behoort.

- 2p **14** Leg uit waarom de politieke stroming waartoe de SP behoort een verklaring biedt voor de kritiek uit tekst 4. Betrek in je uitleg de naam van deze politieke stroming en een kenmerkend uitgangspunt.

Lees tekst 5.

Nederland is een gedecentraliseerde eenheidsstaat. Dit heeft consequenties voor de manier waarop een gemeente als Amsterdam beleidsmatig kan reageren op problematiek rondom massatoerisme.

- 2p **15** Leg uit welke twee kenmerken van een gedecentraliseerde eenheidsstaat te herkennen zijn in tekst 5.

Maak gebruik van tekst 3.

De maatregelen die tot nu toe in Amsterdam genomen zijn, gaan veel burgers niet ver genoeg. Zij hebben zich georganiseerd in 'Amsterdam in Progress', een denktank die elke twee weken een nieuw voorstel zal doen om de overlast van toerisme tegen te gaan (*Het Parool, juni 2017*).

Amsterdam in Progress is een voorbeeld van een pressiegroep.

- 2p **16** Leg uit waarom het college van burgemeester en wethouders in Amsterdam waarschijnlijk niet alle voorstellen van Amsterdam in Progress zal overnemen. Betrek in je uitleg een gegeven uit **tekst 3** en een kenmerkend verschil tussen politieke partijen en pressiegroepen.

Opgave 3 Massatoerisme

tekst 3

Help, de stad verzuipt in bezoekers

De protesten tegen de groeiende overlast van toeristen in steden culmineerden in Barcelona in een aanval op een toeristenbus. Ook andere steden in Europa hebben er
5 **genoeg van.**

“Als het toerismeseizoen is begonnen, waarom mogen we dan niet op toeristen schieten?” Albert
10 Postma, lector aan Stenden Hogeschool voor vrijetijdsbeleving en toerisme, kent foto’s van deze protestkreet op muren in steden die door het toerisme worden
15 overrompeld. Maar bij zijn weten hebben boze stedelingen niet eerder de daad bij het woord gevoegd, zoals vorige week in Barcelona. Daar prikten vier actievoerders de banden
20 lek van een toeristenbus.

Het toerisme is nergens meer weg te denken. De sector is wereldwijd goed voor een op de elf banen, 7 procent van de internationale export en
25 10 procent van het mondiale bruto nationaal product. Dat is een van de redenen waarom de Verenigde

Naties 2017 hebben uitgeroepen tot internationaal jaar voor duurzaam
30 toerisme, dat volgens de volkerenorganisatie moet leiden tot meer werkgelegenheid, minder armoede, meer begrip voor andere culturen en de wereldvrede.

35 De weerstand van de stadsbewoners richt zich volgens Postma vooral op de neveneffecten van de toeristensunami. “Bijvoorbeeld dat de huizenprijzen zo sterk stijgen dat het voor
40 oorspronkelijke bewoners niet meer te betalen is om in de binnenstad te wonen.”

Aantasting van het leefklimaat is ook volgens Jan van der Borg, hoofd-
45 docent geografie en toerisme aan de Katholieke Universiteit van Leuven, de voornaamste reden voor bewonersprotesten. “De woede richt zich niet zozeer tegen de toeristen,
50 want boze inwoners gaan zelf ook vier keer per jaar op vakantie. Het is een signaal aan de stadsbestuurders: houd de stad leefbaar.”

naar: de Volkskrant, 2 augustus 2017

tekst 4

SP Amsterdam stelt vragen over onderzoek massatoerisme

In schriftelijke vragen vraagt de SP-fractie woensdag het college van B en W te reageren op de bevindingen van een onderzoek van het weekblad 5 De Groene Amsterdammer.

In dit onderzoek vergelijkt het weekblad, in samenwerking met platform voor onderzoeksjournalistiek Investico, de kosten en baten van het 10 massatoerisme in de stad.

Voordelen overschat

Volgens De Groene Amsterdammer is het een mythe dat de stad weliswaar hinder ondervindt van de 15 enorme toestroom van bezoekers, maar dat de stad er enorm economisch van profiteert. Het artikel stelt dat de economische voordelen van het toerisme voor de stad 20 worden overschat, en de kosten juist onderschat.

Grootkapitalisten

In de schriftelijke vragen aan het college vraagt de SP-fractie om 25 opheldering van de verschillen in cijfers. Volgens de SP legt het toerisme een onevenredige druk op de stad: terwijl slechts een klein groepje 'grootkapitalisten' profiteert 30 van het toerisme, krijgen "Amsterdammers de rekening gepresenteerd in de vorm van overlast, extra druk op de woningmarkt, verschraving van het winkel- 35 aanbod en verloedering van de openbare ruimte".

Volgens de SP is de verdeling van de opbrengsten van het toerisme onrechtvaardig en moeten vanwege 40 de overlast die het toerisme de stad oplevert, toeristen uit de stad geweerd worden.

naar: Het Parool, 25 mei 2017

tekst 5

Van der Laan: “Echte oplossing voor drukte in de stad nog niet gevonden”

Amsterdam zal veel fundamentele
maatregelen moeten nemen om de
drukte in de stad te bolwerken, zegt
burgemeester Eberhard van der
5 Laan. Het stadsbestuur heeft al
maatregelen genomen, zoals een
strenger hotelbeleid, een ban van de
bierfiets uit de binnenstad, een
hogere toeristenbelasting in het
10 centrum. Maar de echte oplossing is
nog niet gevonden, erkende Van der
Laan.

Andere wetgeving

De burgemeester gaat zich in Den
15 Haag hard maken voor andere
wetgeving, waardoor het voor de
gemeente mogelijk is grenzen te
stellen aan de grote hoeveelheid
toeristenwinkels in sommige straten.
20 Als de twaalfde ijswinkel zich meldt in
een straat, heeft Amsterdam geen
wapens in handen om dit tegen te
gaan. (...)

naar: Het Parool, 25 oktober 2016